

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201674
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120201674.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: 1. D. Z., X.. XX.XX.XXXX, L. E. X, XXX XX J., 2. L. H., X.. XX.XX.XXXX, L. E. X, XXX XX J. právne zastúpení: Mgr. Oto Saloky, advokát, IČO: 42419174, so sídlom Hlavná 94, 080 01 Prešov proti žalovanému: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, IČO: 36038351, so sídlom Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, právne zastúpený: Mgr. Ivan Mazanec, advokát, IČO: 42344671, so sídlom Metodova 3331/12, 080 01 Prešov o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1. sumu 988,88 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 24.11.2018 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Ia. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu 1. z a m i e t a.

Ib. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 1. náhradu trov konania v rozsahu 42,60%, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2. sumu 2034 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 24.11.2018 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Ila. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2. náhradu trov konania v rozsahu 100%, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 04.02.2020 sa žalobca v 1.rade domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 1 387,03 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 24.11.2018 až do zaplatenia a žalobca v 2.rade zaplatenia sumy 2 034 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 24.11.2018 až do zaplatenia.

1.1. Žalobcovia v žalobe uviedli, že dňa 03.02.2018 bolo osobné motorové vozidlo značky Volkswagen Passat vo vlastníctve žalobcu v 1. rade a osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia vo vlastníctve žalobcu v 2. rade zaparkované pri rekreačnej chate súp. č. XXX nachádzajúcej sa na parcele registra CKN č. XXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 119 m², zapísanej na LV č. XXXX J. F.Ú.. F., vlastníkom ktorej je žalobca v 1. rade. Toho istého dňa sa z parcely registra CKN Č.. XXX/X - lesný pozemok o výmere 55 0793 m² zapísanej na LV č. XXX J. F.Ú.. F. zrútil vyschnutý strom o výške cca 35 m zaťažený snehom na štátnu cestu III/3440, pričom pri páde zasiahol a poškodil obe vyššie uvedené motorové vozidlá žalobcov. Predmetný strom je súčasťou lesného porastu na vyššie uvedenej parcele CKN č. XXX/X, ktorého vlastníkom je Slovenská republika a ktorého správcom je žalovaný, resp. jeho organizačná zložka Odštepny závod Prešov. V dôsledku pádu predmetného stromu vznikla na osobnom motorovom vozidle žalobcu v 1. rade Volkswagen Passat totálna škoda vo výške 12 066,04 €, z ktorej po odrátaní hodnoty vraku Komunálna poisťovňa, a.s. vyplatila žalobcovi v 1. rade poistné plnenie vo výške 10 066,04 €. Menovaná poisťovňa si uplatnila spoluúčasť žalobcu v 1. rade v sume

150 €. Havarijné poistenie uzavreté na osobné motorové vozidlo žalobcu v 1.rade, ktoré bolo uzavreté na obdobie jedného kalendárneho roka od 15.11.2017 do 15.11.2018 zaniklo dňa 04.02.2018, pričom zo sumy ročného poistného vo výške 511,58 € zostalo nespotrebované poistné v sume 398,05 €, ktoré v zmysle ustanovenia § 803 ods. 3 Občianskeho zákonníka prepadlo v prospech poisťovne. Pri škodovej udalosti bol zničený aj strešný nosič značky Thule Motion XT XL v hodnote 649,99 € a držiak značky Thule v hodnote 188,89 € umiestnené na motorovom vozidle žalobcu v 1. rade. Vzhľadom na uvedené vznikla žalobcovi v 1. rade spolu škoda vo výške 1 387,03 €.

Na osobnom motorovom vozidle žalobcu v 2. rade Škoda Octavia vznikla škoda vo výške 2 034 € spočívajúca v nákladoch na jeho opravu.

Žalobcovia listom zo dňa 22.10.2018 požiadali žalovaného o náhradu škody a tento listom zo dňa 24.11.2018 oznámil žalobcom svoje negatívne stanovisko.

Žalobcovia ďalej poukazujú na § 415 Občianskeho zákonníka a na to, že žalovaný je odborným a profesionálnym správcom lesných porastov, ktorý pri plnení svojich funkcií disponuje personálom s odbornými znalosťami a skúsenosťami, a preto mal vyhodnotiť riziká a prijať vhodné opatrenia na zamedzenie udalosti, z ktorej vznikla škoda.

2. Žalovaný sa k žalobe prvýkrát vyjadril podaním zo dňa 07.04.2020 (č.l. 31-33), v ktorom uviedol nasledujúce: V celom rozsahu nesúhlasí s predmetnou žalobou. Vznáša námietku nedostatku svojej pasívnej vecnej legitímácie, pretože nie je nositeľom subjektívnych povinností vyplývajúcich z hmotného práva, ktoré sú predmetom tohto konania. Žalovaný nie je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti nakoľko vykonáva iba správu nad predmetnou nehnuteľnosťou a to v rozsahu lesných pozemkov, pričom túto povinnosť mu priamo stanovuje zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Žalovaný cituje § 10 zákona č. 326/2005 Z.z., podľa ktorého

- ods. 1: ochranné pásmo lesa tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku,
- ods. 2: na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje aj záväzné stanovisko organu štátnej správy lesného hospodárstva. Na udelenie záväzného stanoviska sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Žalovaný uvádza, že lokalita, kde došlo ku vzniku škody sa nachádza v ochrannom pásme lesa, pričom podľa jeho vedomostí nebolo v rámci rekreačnej oblasti udelené pozitívne záväzné stanovisko na výrub lesného porastu, pričom v danej lokalite nemôže byť žalovaný braný na zodpovednosť ak žalobcovia v 1. a 2. rade nedodrжали povinnosti stanovené príslušnými právnymi predpismi. Žalobcovia zaparkovali svoje motorové vozidlá v danej lokalite na mieste, ktoré na to nie je určené a v súčasne v dobe, kedy boli stromy zaťažené mokrým snehom, a teda existovalo zvýšené riziko poškodenia majetku. Je teda zrejmé, že v danej situácii zo strany žalobcov došlo k nedostatočnému vyhodnoteniu existujúcich rizík vzniku škody, a teda primeranej opatrnosti a to v situácii, ak sa ich rekreačné chaty nachádzajú v ochrannom pásme lesa a boli vybudované bez zákonom požadovaného záväzného stanoviska.

3. Žalobcovia sa k žalobe ďalej vyjadrili formou repliky zo dňa 20.05.2020 (č.l. 41-42), v ktorej uviedli, že v celom rozsahu na svojej žalobe zotrvávajú. Citujú § 50 ods. 6 zákona o lesoch, podľa ktorého žalovaný ako správca vykonáva práva vlastníka. Následne citujú § 5 a § 6 zákona č. 111/1990 Zb. Majú za to, že žalovaný je štátnym podnikom do činnosti, ktorého patrí aj správa lesného majetku vo vlastníctve štátu, pričom štátny podnik v právnych vzťahov vystupuje vo svojom mene a nesie zodpovednosť z týchto právnych vzťahov. Poukazujú na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.06.2017, sp. zn. 17Co/79/2016 týkajúci sa obdobnej veci, kde žalovaným a volaným na zodpovednosť boli rovnako Lesy SR a krajský súd uviedol: „Len žalovaný 1. má zo zákona povinnosť starať sa o porasty na pozemku v jeho správe a zodpovednosť za ich stav nie je možné preniesť na iné subjekty hoci sú vlastníkmi susediacich nehnuteľností. Pokiaľ teda súd 1. inštancie videl na strane žalovaného 1. porušenie prevenčnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka a ustálil zodpovednosť žalovaného 1. za vzniknutú škodu postupoval správne.

V rámci právnej argumentácie žalobcovia ďalej poukazujú aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/2819/2011, v ktorom bola ustálená zodpovednosť štátneho podniku Lesy ČR ako správcu lesného majetku vo vlastníctve štátu za škodu spôsobenú žalobkyni, ktorej dcéra bola v dôsledku pádu stromu v správe menovaného štátneho podniku usmrtená.

Žalobcovia ďalej poukazujú na konkrétne súdne konania vedené v SR, v ktorých bol stranou sporu priamo štátny podnik Lesy SR a zvyrazňujú, že v prípade, ak sú Lesy SR žalobcom tak tvrdia, že aktívnu vecnú legitímáciu má priamo štátny podnik a to na rozdiel od tohto konania, kde tvrdia, že v konaní ako žalovaný túto vecnú pasívnu legitímáciu nemajú.

Podľa žalobcov žalovaný sám uviedol, že ku škode došlo v rekreačnej oblasti, teda v oblasti, kde majú viaceré osoby svoje rekreačné chaty. Podľa názoru žalobcov je logické, že v danej lokalite je väčší pohyb osôb a žalovaný mal v takomto prípade predpokladať zvýšenú frekvenciu pohybu osôb a mal si byť vedomý zvýšenej možnosti ohrozenia osôb a ich majetku v tejto oblasti.

Žalobcovia ďalej majú za to, že ako laici nemohli vedieť, že v blízkosti miesta na parkovanie sa nachádza z vnútra prehnitý strom ako to vyplýva z dokumentácie, ktorú súdu zaslali, a teda žiadnym spôsobom nemôže byť dané ich spoluzavinenie na vzniknutej škode.

Pokiaľ ide o popieranie výšky uplatňovanej škody s odvolaním sa na amortizáciu strešného nosiča a držiaka s týmto žalobcovia nesúhlasia, keďže strešný nosič a držiak boli zakúpené v roku 2017 v čase Vianoc, pričom ku škodovej udalosti došlo vo februári 2018 teda po dvoch mesiacoch od ich zakúpenia, preto v danom prípade nemožno hovoriť o amortizácii uvedených hnutelných vecí.

4. Súd vo veci opakovane pojednával, vykonal dokazovanie znaleckým posudkom, ohliadkou na mieste samom, výsluchom svedka a s prihliadnutím na tvrdenia strán sporu zistil nasledujúce:

4.1. Dňa 03.02.2018 došlo k pádu stromu z lesa, ktorý je v správe žalovaného tak, že tento strom padol cez vozovku a pod vozovkou zaparkované vozidlá žalobcov poškodil.

4.2. Z LV č. XXXX F. Ú. F. (č.l. 7) vyplýva, že žalobca 1. je vlastníkom parciel XXX/XX C. XXX/XX, J. X. J. Č. XXX/XX sa nachádza stavba - rekreačná chata.

4.3. Podľa LV č. XXX (č.l. 7) vlastníkom parcely č. XXX/X druh pozemku lesný pozemok je vlastníkom Slovenská republika, pričom tento pozemok je v správe Lesov Slovenskej republiky, š.p.

4.4. Žalobcovia ďalej súdu predložili fotodokumentáciu, z ktorej vidno, že strom, ktorý padol na vozidlá v ich vlastníctve bol z vnútra prehnitý.

4.5. Listom zo dňa 27.02.2018 Komunálna poisťovňa oznámila žalobcovi 1., že v zmysle § 803 ods. 3 Občianskeho zákonníka má poisťovňa právo na poistné do konca poistného obdobia tj. do 15.11.2018 z čoho vyplýva, že v dôsledku škodovej udalosti poistný vzťah podľa § 803 ods. 2 Občianskeho zákonníka zanikol dňom 04.02.2018, pričom jednorázovo zaplatené poistenie zostáva poisťovni.

4.6. Žalobcovia ďalej súdu predložili faktúru dodávateľa Auto SLAKON s.r.o. týkajúcu sa opravy motorového vozidla Škoda Octavia vo vlastníctve žalobcu 2. s tým, že cena opravy bola 2 034 €.

4.7. Rovnako súdu predložili aj internetové stránky, na ktorých sa nachádza strešný box Thule Motion XT XL + strešný nosič na vozidlo Volkswagen Passat, pričom cena strešného boxu je 649,99 € a cena strešného nosiča 188,99 €.

4.8. Listom zo dňa 12.02.2018 (č.l. 14) žalobca 1. vyzval Správu a údržbu ciest PSK o zapltenie náhrady škody a zároveň o posúdenie stavu predmetného lesa a odstránenie vyschnutých stromov. Správa a údržba ciest PSK žalobcovi 1. odpovedala listom zo dňa 20.03.2018 (č.l. 15), v ktorom uviedla, že náhradu škody neposkytne, pretože škoda na vozidlách bola spôsobená spadnutým stromom, ktorý bol súčasťou lesného porastu na parcele v správe Lesov SR.

4.9. Listom zo dňa 22.10.2018 (č.l. 15-16) žalobcovia 1. a 2. mimosúdne vyzvali Lesy SR na úhradu vzniknutej škody.

4.10. Na predmetnú výzvu reagoval Lesy SR, š.p. listom zo dňa 24.11.2018 (č.l. 16 - 17), ktorým odmietol náhradu škodu poskytnúť.

4.11. Na pojednávaní konanom dňa 15.06.2020 (č.l. 44 - 46) strany sporu zotrvali na svojich vyjadreniach. Žalovaný predovšetkým zotrval na svojej námietke nedostatku vecnej pasívnej legitimácie z dôvodu, že lesný porast je vo vlastníctve Slovenskej republiky. Ďalej poukázal na to, že začiatkom februára 2018 bola veľmi špecifická situácia, keď došlo k spadnutiu veľkého množstva mokrého snehu spolu so silným vetrom, a teda vlastne žalovaný nemal akúkoľvek možnosť vzniknutej situácii zabrániť. Rovnako poukázal na to, že žalobcovia parkovali svoje vozidlo v ochrannom pásme lesa teda má za to, že je otáznne, či z ich strany bola dodržaná primeraná opatrnosť vo vzťahu k vzniknutej škode.

4.12. Vzhľadom na námietky žalovaného o tom, že Lesy SR neposkytli žiadne stanovisko vo vzťahu k vybudovaniu chaty v rekreačnej oblasti, ktorá je vo vlastníctve žalobcu 1., tento poskytol súdu Kolaudačné rozhodnutie zo dňa 28.11.2016, ktorým sa povoľuje užívanie stavby rekreačná chata v obci Kokošovce umiestnenej na pozemku parcela č. F. XXX/XX. K tomu súd uvádza, že kolaudačné rozhodnutie je výsledkom správneho - stavebného konania a súd nemá právomoc skúmať jeho vecnú správnosť, preto neberie do úvahy námietky žalovaného týkajúce sa toho, že v rámci tohto stavebného konania nebolo vyžadované stanovisko Lesov SR, š.p., pretože ide o okolnosť, ktorá ak by aj bola vyžadovaná, nemôže byť v neprospech žalobcov, keďže príslušný stavebný orgán od žalobcov predloženie takéhoto stanoviska nepožadoval. Rovnako je sporné, či skutočne sa chata nachádza v ochrannom 50 - metrovom pásme lesa. V konečnom dôsledku však stavba chaty s prejednanou škodovou udalosťou žiadny priamy súvis nemá.

4.13. Dňa 30.06.2020 bola na mieste samom vykonaná ohliadka. Zo samotnej ohliadky vyplynulo, že spadnutý strom bol stromom nachádzajúcim sa cca 10 - 15 metrov od hranice vozovky a aj zo zhotovených fotografií je zrejmé, že išlo v rámci ohliadanej oblasti o strom jednoznačne najstarší a najmohutnejší. Prítomným bol aj svedok A.. Z. (zamestnanec žalovaného) do rámca pracovnej činnosti, ktorého patrí uvedený les, pričom tento uviedol, že lesný hospodársky plán bol schválený v roku 2009 a začal platiť v roku 2010. V roku 2017 zistili, že prezeraná časť lesa potrebuje väčší zásah, preto to naplánovali a tento zásah sa mal vykonať v roku 2019. Vo februári 2018 sa vykonala previerka na celom poraste, avšak až po páde stromu. Svedok nebol schopný odpovedať na otázku, kedy sa vykonala naposledy kontrola konkrétnej časti ohliadanej časti lesa a zároveň na otázku, či sa venuje zvýšená pozornosť kontroly lesného porastu v blízkosti komunikácií, pri chatách, cyklocestách a pod. odpovedal nezrozumiteľným spôsobom.

4.14. Čo sa týka fotografií na č.l. 54 - 57, súd tieto fotografie zhotovil za účelom preukázania miesta, kde v čase pádu stromu parkovali predmetné vozidlá. Súd sa pôvodne domnieval, že strom, ktorý padol na vozidlá sa nachádzal v časti porastu pred vozidlami avšak až následne na základe ohliadky bolo súdu vysvetlené, že tomu tak nebolo, ale že strom spadol až z poza cesty a vzhľadom na jeho výšku zasiahol aj parkujúce vozidlá. Vozidlá parkujú na komunikácii na to prispôsobenej.

4.15. Žalobcovia ďalej súdu predložili farebnú fotodokumentáciu ako aj video dokumentáciu o škodovej udalosti a zároveň súdu predložili fotografie z portálu maps.google.sk, ktoré zachytávajú aj strom, ktorý padol na vozidlá žalobcov, pričom už v máji 2012 je na ňom vyznačená bodka červenej farby, pričom táto bodka znamená, že ide o strom označený na výrub.

4.16. Pokiaľ ide o námietky voči nákladom na opravu vozidla vo vlastníctve žalobcu 2., bola predložená kalkulácia opravy z autorizovaného servisu Camea Car, kde náklady na opravu v takomto autorizovanom servise by vyšli takmer o 800 € viac ako boli zaplatené. Podľa predloženej kalkulácie opravy na č.l. 61 - 63 by za opravu v autorizovanom autoservise žalovaný 2. zaplatil sumu cca 2 823 €.

4.17. Rovnako žalobcovia súdu predložili aj DVD nosič, na ktorom sú aj fotky namontovaného strešného nosiča a strešného boxu, z ktorých vidno, že išlo veci nové.

5. Žalovaný sa k žalobe ďalej vyjadril podaním zo dňa 13.07.2020 (č.l. 65 - 67), v ktorom opätovne zopakoval, že nesúhlasí s uplatňovanou škodou, jej výškou a ani právnym základom. Uvádza, že porast, z ktorého strom spadol je predmetom riadneho hospodárenia, ale uvedený strom nebol vyrúbaný, pretože nevykazoval žiadne vonkajšie znaky poškodenia a teda nebol dôvod na odstránenie. Žalovaný ku dnešnému dňu nebol PSK do doby vzniku škodnej udalosti vyzvaný na odstránenie akýchkoľvek stromov v danej lokalite z ochranného pásma cesty III. triedy, keďže stav stromového porastu neohrozoval bežnú prevádzku na ceste III/3440. Žalovaný ďalej uviedol, že v rámci plánovanej starostlivosti o lesný porast v roku 2017 vykonal plánovanú kontrolu, avšak dotknutý strom nebol vyhodnotený ako problematický. Povinnosťou žalovaného nie je ochrana ciest, ale primárne starostlivosť o lesný porast. Subjektom zodpovedným za zabezpečenie bezpečnosti cestnej siete je príslušná Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja. Žalovaný súdu v rámci tohto podania (č.l. 67 - 69) predložil evidenciu vyznačených stromov určených na výrub, z ktorých však absolútne nie je zrejmé akého lesného porastu sa táto evidencia týka a žalovaný teda súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, kedy a ako bola vykonaná kontrola lesného porastu, resp. tej jeho časti, v ktorom sa nachádzal strom, ktorý spôsobil žalobcom škodu, pričom na túto otázku nedal presvedčivú odpoveď ani Ing. Lelák pri výkone ohliadky.

5.1. Žalovaný ďalej súdu predložil z odboru meteorologickej služby Slovenského hydrometeorologického ústavu zo dňa 01.07.2020 (č.l. 70) meteorologickú správu týkajúcu sa dňa 03.02.2018, podľa ktorej v lokalite obce Kokošovce v ten deň bolo zamračené so snežením. Sneženie sa vyskytovalo v čase od 11:45 do 23:10 hod. Ráno a dopoludnia fúkal spočiatku slabý, neskôr severný vietor s priemernou rýchlosťou do 20 km/hod a nárazmi 22 až 40 km/hod. V čase od 12:10 do 24:00 hod. bol zaznamenaný severozápadný až severný nárazový vietor, pričom medzi 15:00 a 21:00 hod. fúkal silný vietor s priemernou rýchlosťou do 45 až 50 km/hod. a maximálnymi nárazmi o rýchlosti 65 až 70 km/hod. Teplota vzduchu bola v čase od 07:00 hod. do 21:00 hod. v rozpätí od 0,2 °C do - 0,5 °C. Pokiaľ ide o samotné Kokošovce, denný úhrn snehových zrážok dňa 03.02.2018 dosiahol 18,8 mm. Výška snehovej pokrývky sa meria v rannom pozorovacom termíne o 07:00 hod. Dňa 03.02. bol o 07:00 hod povrch pôdy na stanici pokrytý súvislou snehovou pokrývkou s výškou 5 cm. Dňa 03.02. napadlo 18 cm nového snehu. V čase merania nasledujúce ráno 04.02. o 07:00 hod. dosahovala celková snehová pokrývka výšku 20 cm.

5.2. Podaním zo dňa 25.09.2020 (č.l. 79) predložil žalovaný súdu znalecký posudok číslo 7/2020 spracovaný Ing. Martinom Kolníkom znalcom v odbore ochrana životného prostredia, odvetvie ochrana prírody a krajiny (č.l. 80 - 82).

Znalec v posudku uviedol, že hodnotenie stromu je spracované iba vizuálne a odborným posúdením stavu dreveniny, resp. zostatkov pňa a jestvujúcej fotodokumentácie. Hodnotenie vychádza z aktuálneho stavu v čase ohliadky a všetkej dostupnej fotodokumentácie. Hodnotenie je smerované primárne na teoretické posúdenie prevádzkovej bezpečnosti stromu pred jeho pádom a posúdenie teoretickej možnosti objavenia viditeľných príznakov indikujúcich statické zlyhanie stromu. V prejednávanej veci išlo o strom dub, ktorý sa dňa 03.02.2018 vo večerných hodinách zrútil na cestu. Orientačný priemer ohliadaného kmeňa je cca 110 cm. Výška časti pňa cca 130 cm z jednej strany, z druhej strany vylomené od zeme. Jadrové drevo je napadnuté drevorozkladnou hubou bieleho tlenia avšak bez bližšieho určenia druhu huby. Podľa fotodokumentácie zostatková stena zdravého dreva predstavovala cca 10 až 15 cm. Podľa fotodokumentácie je viditeľný rozklad len v dolnej časti, horná časť kmeňa a kostrové konáre bez známkov mycélia a napadnutia hubou. Na kmeni a zostatkoch pňa znalec nenašiel prítomnosť plodníc, pričom bez prítomnosti plodníc na kmeni alebo iných vonkajších znakov rozkladu vnútorného dreva hubou nebolo možné podľa neho iba vizuálnou kontrolou zistiť rozsah poškodenia hubou alebo, čo i len zistiť prítomnosť drevorozkladnej huby. Znalec ďalej uviedol, že strom mal asymetrickú korunu, čo je viditeľné na podkladových fotografiách s najväčšou hmotou konárov smerom nad cestou a trhlinou na opačnej strane ľahovej strane. Stav dreva na strane od cesty - podľa fotodokumentácie sa tu nachádza dostatočná zostatková stena zdravého dreva. Podľa znalca na základe fotodokumentácie zostatková stena cca 10 až 15 cm v najužšom mieste odhadom 5 cm, by mohla byť dostatočná na zachovanie stability pri takomto strome v štandardných poveternostných podmienkach. V prípade, že by nedošlo k súbehu okolností ako je ťažký mokrý sneh a silný nárazový vietor zo severu je predpoklad, že by strom nespadol. Znalec sa prikláňa k názoru, že pri zbežnej ohliadke drevín určených na výrub podľa vizuálnej kontroly v lesnom poraste nebolo možné identifikovať vnútorný statický problém tohto stromu. V odpovedi na zadané otázky tak znalec uzavrel, že strom javil vizuálne dostupné znaky poškodenia. Ich rozsah je však stále diskutabilný a na základe znalcovi dostupných údajov nedokáže s istotou povedať, či by tieto znaky poškodenia jednoznačne odôvodňovali zásah zo strany správcu pozemku. Skôr sa prikláňa k názoru, že tieto znaky poškodení boli štandardným postupom vizuálnej kontroly zhodnotiteľné ako marginálne alebo nezáväznú. Na druhej strane mohla byť na mieste zvýšená opatrnosť a stromy rastúce v dotyku komunikácie sa mali kontrolovať detailnejšie a dôkladnejšie.

6. Žalobcovia sa k znaleckému posudku vyjadrili podaním zo dňa 26.10.2020 (č.l. 87 - 88) a uviedli, že so závermi znaleckého posudku nesúhlasia a že znalecký posudok považujú za zjednodušený, vágny a alibistický, obsahujúci úvahy a dedukcie znalca, ale bez riadneho zodpovedania jemu zadanej otázky.

7. Žalovaný sa k predmetu konania opätovne vyjadril podaním zo dňa 04.12.2020 (č.l. 93 - 95), v ktorom zotrval na všetkých svojich doterajších vyjadreniach a poukázal aj na Znalecký posudok číslo 7/2020 Ing. Martina Kolníka. V podstate zopakoval svoje doterajšie tvrdenia vrátane toho, že v nevhodnom čase žalobcovia zaparkovali svoje vozidlá na mieste, ktoré bolo ohrozené zvýšeným rizikom poškodenia majetku, a preto sa na vzniku škody spolupodieľajú.

8. Vo veci sa ďalej pojednávalo dňa 04.03.2021 (č.l. 98), kde strany sporu zotrvali na svojich doterajších vyjadreniach. Rovnako na tomto pojednávaní súd požiadal právneho zástupcu žalobcu, aby mu v stanovenej lehote predložil vyjadrenie k otázke vecnej pasívnej legitímácie žalovaného a k otázke príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou (prepadnutím zvýšného poisťného poisťovni).

9. Žalobcovia k uvedenému urobili vyjadrenie podaním zo dňa 15.03.2021 spolu s prílohami (č.l. 101 - 151). Čo sa týka vecnej pasívnej legitímácie žalovaného zotrvali na tom, že táto je na strane žalovaného daná. Znova uviedli ustanovenia právnych predpisov citovaných už v žalobe a následne citovali rozhodnutia okresných a krajských súdov Slovenskej republiky, z ktorých má vyplývať pasívna vecná legitímácia žalovaného. Pokiaľ ide o zodpovednosť žalovaného za stratu poisťného tu poukázali na to, že strata poisťného je v príčinnom vzťahu so spôsobenou škodou, pretože práve pád stromu na vozidlo žalobcu 1., ktorý spôsobil totálnu škodu zároveň znamenal, že táto totálna škoda bola dôvodom zániku poistenia.

Pokiaľ ide o predložené súdne rozhodnutia žalobcovia zvlášť poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/186/2012, v ktorom sa uvádza: „Oprávnenie správcu majetku štátu - navrhovateľa - uzavrieť nájomnú zmluvu pritom vyplýva z jeho právneho postavenia tak podľa § 50 ods. 6 zákona číslo 326/2005 Z.z. (vykonáva práva vlastníka) ako i podľa § 5 ods. 1 zákona číslo 111/1990 Z.b. (vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene). Nadväzne, ak sa správca domáha plnenia v zmysle ním uzavretej zmluvy je nepochybné, že koná ako aktívne legitimovaný subjekt. V tejto súvislosti krajský

súd konštatuje, že termín „zastupuje vlastníka v konaní pred súdom“ použitý v ustanovení § 50 ods. 6 zákona číslo 326/2005 Z.z. je obsahovo odlišný od vymedzenia pojmu „zastúpenie“ v Občianskom zákonníku alebo Občianskom súdnom poriadku. K uvedenému záveru vedie nielen samotné znenie dotknutej právnej normy, ktorá najskôr priznáva správcovi všetky práva vlastníka a takmer súčasne mu (dovoľuje) len zastupovať vlastníka v konaní pred súdom. Nepresnosť a nejednoznačnosť formulácie je pritom zrejmá i zo samotného procesu prijímania dotknutej právnej normy zákonodarcom. V dôvodovej správe predkladateľa sa totiž uvádza, že sa „konkretizuje aktívna legitímácia správcu lesného majetku vo vlastníctve štátu zastupovať v konaní pred súdmi“.... Z právneho hľadiska je na prvý pohľad zrejmá disproporcia výrazov (aktívna legitímácia) „zastupovať“ i premiešanie inštitútov hmotného a procesného práva. Za takéhoto stavu právnej úpravy s poukazom aj na postavenie navrhovateľa ako štátneho podniku je potrebné prijať výklad prezentovaný okresným súdom, ktorý je aj v súdnej praxi prevažujúcim.“ K tomu už len poznámka vo veci konajúceho súdu, že výklad okresného súdu bol taký, že Lesy Slovenskej republiky, š.p. môžu v konaní vystupovať za štát vo vlastnom mene.

Ďalej žalobcovia poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/2819/2011 týkajúce sa prevenčnej povinnosti vlastníka lesa podľa § 415 Občianskeho zákonníka, ktoré bude citované v ďalšej časti odôvodnenia rozsudku.

9.1. Kalkuláciou nákladov na opravu žalobca v 1. rade preukázal, že oprava jeho motorového vozidla by bola nehospodárna, preto išlo o tzv. totálnu škodu.

10. K veci sa opätovne vyjadril žalovaný podaním zo dňa 24.03.2021 na č.l. 154-155, v ktorom v celom rozsahu zotrval na všetkých svojich vyjadreniach, ktoré zopakoval a poukázal, že sa pridrižiava záverov znaleckého posudku Ing. Martina Kolníka číslo 7/2020, z ktorých pre neho vyplýva, že pri bežných podmienkach možno predpokladať, že strom by nebol spadol a že zároveň pri bežnej ohliadke bolo ťažké zistiť rozsah jeho poškodenia.

11. Zákon č. 111/1990 Zb. p štátnom podniku

§ 5 - (1) Podnik je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

(2) Podnik nezodpovedá za záväzky štátu alebo iných subjektov. Štát nezodpovedá za záväzky podniku, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

§ 6 - (1) Podnik spravuje veci a majetkové práva zverené mu pri jeho založení, ako aj veci a majetkové práva nadobudnuté v priebehu podnikania. Veci a majetkové práva, ktoré podnik spravuje, sú majetkom štátu.

(2) Podnik koná v mene vlastníka majetku, ktorý spravuje podľa odseku 1, v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy; obdobne je oprávnený konať v mene štátu vo veciach, ak vlastnícke právo štátu je sporné.

(3) Podnik má právo majetok, ktorý spravuje, držať, užívať ho a nakladať s ním v súlade s právnymi predpismi; podnik nemôže týmto majetkom zabezpečovať záväzky tretích osôb. 8) Majetok sa môže podniku odňať iba v prípadoch a za podmienok ustanovených zákonom alebo ak tak ustanoví medzinárodná zmluva.

Zákon č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu

§ 2 - (1) Na účely tohto zákona majetkom štátu sú veci vo vlastníctve Slovenskej republiky vrátane finančných prostriedkov, ako aj pohľadávky a iné majetkové práva Slovenskej republiky.

(2) Slovenská republika ako právnická osoba vlastní majetok a nakladá s ním prostredníctvom správcov majetku štátu v súlade s týmto zákonom. Správca podľa § 1 ods. 1 písm. a), b) a d) môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu. Správca majetku štátu vykonáva právne úkony pri správe majetku štátu v mene štátu. Správca koná v mene štátu pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku štátu, ktorý spravuje, alebo sporného majetku, ktorého správcom by mal byť podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch - § 50

(3) Správu lesného majetku vo vlastníctve štátu môže vykonávať právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je ministerstvo alebo právnická osoba, ktorá má také postavenie podľa osobitných predpisov. Ak správu lesného pozemku alebo lesného porastu, ktorý je súčasťou lesného majetku vo vlastníctve štátu, nadobudne osoba, ktorá nie je správcom podľa prvej vety a nepožiadala o trvalé vyňatie [§ 7 ods. 1 písm. a)], správa tohto majetku do jedného roka od nadobudnutia správy bezodplatne prechádza na správcu v zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva okrem vojenských

lesov, ktorých správa bezodplatne prechádza na správcu v zakladateľskej pôsobnosti ministerstva obrany. Osoba, ktorá nie je správcou a nadobudla správu lesného pozemku alebo lesného porastu, ktorý je súčasťou lesného majetku vo vlastníctve štátu, je povinná najneskôr ku dňu prechodu správy vyhotoviť so správcou protokol o prechode správy lesného majetku vo vlastníctve štátu a bezodkladne ho zaslať ministerstvu.

(6) Správca podľa odsekov 3 a 4 vykonáva práva vlastníka k lesnému majetku vo vlastníctve štátu, najmä zabezpečuje jeho ochranu a zastupuje vlastníka v konaní pred súdom a orgánmi verejnej správy; obdobne správca postupuje vo veciach lesných pozemkov, ktorých vlastníka nie je známy, alebo ktorých vlastníka je známy ale jeho trvalý pobyt alebo sídlo nie je známe (ďalej len "nezistený vlastníka"), a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a nezistených vlastníkov je sporné. Vede evidenciu lesného majetku vo vlastníctve štátu podľa osobitného predpisu.

12. Pasívna vecná legitímácia.

Súd má za to, že vo veci je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného. Je potrebné uviesť, že legislatívna úprava nakladania s majetkom štátu a formy tohto nakladania sú upravené mäťúco. Javí sa, že zákonodarca používa pojmy „zastupovania“ a „konanie v mene alebo menom vlastníka“ nesprávne. Tzv. vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, keď strany konania sú subjektami hmotnoprávneho pomeru, o ktorom sa v konaní jedná. Hovorí sa o aktívnej vecnej legitímácii na strane žalobcu a pasívnej vecnej legitímácii na strane žalovaného. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že žalobca nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, a nedostatok pasívnej vecnej legitímácie potom znamená, že žalovaný nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

Právny poriadok však v niektorých prípadoch umožňuje, aby sa ochrana práva prináležiacej hmotnoprávne oprávnenému domohla svojim menom iná osoba, ktorá nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti a ani to o sebe netvrdí, takže bez zvláštného zákonného oprávnenia by musela byť žaloba zamietnutá. Právna náuka tento fenomén nazýva ako procesná legitímácia, ktorá umožňuje výnimočne vyhovieť žalobe v situácii, keď na strane žalujúcej či žalovanej nie je nositeľ práva či povinnosti, ktorá je predmetom konania, čo by inak muselo viesť k zamietnutiu žaloby pre nedostatok vecnej legitímácie (napr. WINTEROVÁ, A. Civilní právo procesní. 6. vydání. Praha: Linde, 2011, str. 139, alebo DVOŘÁK, B. § 90 (Účastníci řízení). In LAVICKÝ, P. et al. Civilní proces. I. Řízení sporné: Občanský soudní řád (§ 1 až 250I), Zákon o rozhodování některých kompetenčních sporů. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 377, marg. č. 6. DVOŘÁK, B. Kolektivní ochrana práv a procesní legitímace. Acta Iuridica Olomucensia. Olomouc: Univerzita Palackého, 2016, roč. 11, č. 1, str. 61-67).

Aj keď § 50 ods.6 zákona o lesoch hovorí o zastúpení, musí byť uvedené ustanovenie vykladané aj v súlade s § 5 a § 6 zákona o štátnom podniku (hoci § 6 ods.2 hovorí znova o konaní v mene vlastníka). Keďže jazykový výklad je nejasný, je potrebné zaoberať sa úmyslom zákonodarcu, z ktorého je zrejmé, že jazykový výklad v prejednávanej veci je nepostačujúci.

Dôvodová správa k novele O.s.p. týkajúcej sa konania za štát pred súdom uvádzala:

„Ustanovenie § 21 ods. 2 o zastupovaní štátu výlučne štátnym orgánom je dnes už prekonané. Správa majetku štátu je súhrn oprávnení a povinností správcu k tej časti majetku štátu, ktorý mu štát zveril do správy vrátane oprávnenia využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu (§ 3 ods. 1, 2 zákona č. 278/1993 Z. z.), napríklad podanie reivindikačnej žaloby, žaloby na určenie vlastníckeho práva. Tým, že správca nekoná vo vlastnom mene, ale v mene štátu (§ 2 ods. 2 posledná veta cit. zákona), vecnú legitímáciu má štát. V tomto spočíva právny základ vyššie uvedeného označovania štátu v súdnom konaní („Slovenská republika zastúpená.....“). Pozn. OS Prešov: aplikácia zákona č. 278/1993 Zb. na právne postavenie žalovaného je priamo vylúčená § 50 ods.18 zákona o lesoch - Ustanovenia osobitného predpisu o správe majetku štátu sa na správu lesného majetku vo vlastníctve štátu nevzťahujú.

Od konania v mene štátu niektorou zložkou štátu na súde podľa § 21 ods. 1 treba odlišovať stav, keď nie štát, ale priamo zložka podľa osobitného predpisu je účastníkom konania. V uvedených prípadoch bude vecne legitímovanou osobou a účastníkom konania samotná zložka štátu. Označenie štátu popri zložke štátu v týchto prípadoch (napríklad SR - štátny podnik) je nadbytočné. V praxi takto napríklad pretrvávajúcej nejednotnosť označovania štátneho podniku. Podľa § 6 ods. 1 zákona 111/1990 Zb. o štátnom podniku „veci, s ktorými podnik hospodári sú v štátnom vlastníctve.“ To mnohokrát evokuje v účastníkoch konania uvádzať pri označovaní štátneho podniku aj štát, napríklad „SR - LESY Slovenskej republiky, štátny podnik.“ To však je nadbytočné, pretože podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnom podniku „podnik je právnickou osobou; vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.“ Tu je vidno rozdiel oproti správe majetku štátu, kedy správca vykonáva

právne úkony v mene štátu. Ak však predmetom konania v právnej veci štátneho podniku je určenie vlastníckeho práva (§ 80 písm. c) OSP), v súlade s § 6 ods. 1 posledná veta zákona č. 111/1990 Zb. sa za vlastníka určuje štát, nie štátny podnik, napríklad výrokom „súd určuje, že Slovenská republika je vlastníkom nehnuteľností.....“ (Pre porovnanie viď uznesenie NS ČR zo dňa 27.2.2006 sp. zn. 22 Cdo. 2913/2005 Soudní rozhledy č. 7/2006 str. 253). Štát sa považuje za právnickú osobu, ak je účastníkom občianskoprávných vzťahov (§ 21 Obč. zák.). Ak je však účastníkom občianskoprávneho vzťahu zložka štátu, napríklad štátny podnik, štát nenadobúda postavenie právnickej osoby a označenie štát popri zložke štátu, tak nemôže viesť k záveru o nesprávnej vecnej legitímácii. Aj tým by chcel predkladateľ usmerniť postup súdov, tak aby bez ďalšieho konali s príslušnou zložkou štátu a nebrali zreteľ na nadbytočné označenie štátu, pretože akékoľvek posúvanie medzi jednotlivými súdnymi inštanciami o otázke správnosti označenia účastníka konania bez vecného riešenia veci nie je súladné s článkom 6 Európskeho dohovoru.“

Pokiaľ teda ide o žalovaného ako štátny podnik - právnickú osobu, ktorá prevádzkuje podnikateľskú činnosť svojím menom a na svoj účet, tak z jeho činnosti vznikajú záväzky priamo podniku a nie štátu. V rámci právnej argumentácie ďalej súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25 Cdo 325/2002, podľa ktorého: Vzhľadom k tomu, že žalobce v dané veci uplatnil nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla na lesných porostoch v roce 1992, je při posuzování tohoto nároku třeba vycházet z právních předpisů v té době platných, tj. ze zákona č. 61/1977 Sb., o lesích, ve znění zákona č. 221/1991 Sb., ze zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění zákona č. 92/1991 Sb., a dále z vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, jak soudy obou stupňů správně dovodily.

Podle § 11 odst. 1 citovaného zákona lesní fond, který je ve státním vlastnictví (lesní národní majetek), spravují státní organizace lesního hospodářství, řízené ústředním orgánem státní správy lesního hospodářství republiky.

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění zákona č. 92/1991 Sb., podnik je právnickou osobou; vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Podle § 6 odst. 1 citovaného zákona podnik hospodaří s věcmi a majetkovými právy, svěřenými mu při jeho založení, a dále s věcmi a majetkovými právy nabytými v průběhu jeho podnikání. Věci, s nimiž podnik hospodaří, jsou ve státním vlastnictví. Podle odst. 2 tohoto ustanovení podnik má právo majetek, se kterým hospodaří, držet, užívat jej a nakládat s ním v souladu s právními předpisy. Majetek může být podniku odňat pouze v případech a za podmínek stanovených zákonem.

Podle § 6 vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, mezi základní povinnosti organizací hospodařících s národním majetkem patří podle písm. c) tohoto ustanovení mimo jiné využívat právní prostředky k ochraně národního majetku, chránit právo hospodaření s národním majetkem proti neoprávněným zásahům, včas uplatňovat právo na náhradu škody proti těm, kdo za škodu odpovídají.

Jestliže, jak bylo řečeno, vykonával žalobce jako státní podnik právo hospodaření k lesům podle zákona č. 61/1977 Sb., o lesích, ve znění zákona č. 221/1991 Sb., pak v souladu se zákonem č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění zákona č. 92/1991 Sb., vykonával (svým jménem) - v rozsahu vymezeném těmito zákony - i práva vlastníka (srov. oprávnění majetek držet a užívat, resp. s ním nakládat). Stát tedy byl vlastníkem lesních porostů, žalobce však uvedená oprávnění, jež jinak přísluší vlastníku, vykonával, a to svým jménem. Z tohoto plyne, že žalobce, který vykonával právo hospodaření s lesním národním majetkem - s lesním půdním fondem a lesními porosty a který tvrdí, že na toto majetku byla státem způsobena škoda imisemi, je ve vztahu ke státu subjektem relevantního hmotněprávního vztahu, jehož obsahem jsou práva a povinnosti vycházející z úpravy náhrady škody proti těm, kdo za škodu odpovídají, tedy i proti státu.

Pri výklade sporného ustanovenia § 50 ods.6 zákona o lesoch je v záujme konzistentnosti judikatúrnej praxe potrebné rešpektovať výklad NS SR pri riešení obdobnej právnej otázky a to vecnej legitímácie správcu majetku obce.

Zákon č. 138/1991 Zb. o správe majetku obcí

§ 6 - (1) Obec hospodári so svojím majetkom samostatne alebo prostredníctvom správcu majetku obce (ďalej len "správca"), ktorým je jej rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia zriadená podľa osobitného predpisu.

(3) Správa majetku obce je súhrn oprávnení a povinností správcu alebo mestskej časti k tej časti majetku, ktorú im obec zverila do správy alebo ktorú správca nadobudol vlastnou činnosťou. Správca alebo mestská časť sú oprávnení a povinní majetok obce držať, užívať na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, brať z neho úžitky a nakladať s ním v súlade s týmto zákonom a so zásadami hospodárenia s majetkom obce; mestská časť 19) tiež v súlade so štatútom mesta.

(4) Správca nemôže nadobudnúť majetok do svojho vlastníctva. Majetok, ktorý správca nadobúda, je vlastníctvom obce. Správca alebo mestská časť vykonáva právne úkony pri správe majetku obce v mene obce. Správca alebo mestská časť koná v mene obce pred súdmi a inými orgánmi vo veciach, ktoré sa týkajú majetku obce, ktorý spravuje.

Podľa NS SR sp. zn. 1Cdo/86/2017 -

19. Obec môže svoj majetok spravovať sama, alebo sprostredkovane, t. j. prostredníctvom správcu majetku obce. Správca majetku obce vykonáva správu zvereného majetku a je oprávnený a povinný starať sa o majetok obce, t. j. tej časti majetku, ktorú mu obec zverila do správy alebo ktorú správca nadobudol vlastnou činnosťou, užívať ho na plnenie úloh v rámci predmetu činnosti alebo v súvislosti s ním, brať z neho úžitky, nakladať s ním v súlade so zákonom o majetku obcí a so zásadami hospodárenia s majetkom obce. To, že správca majetku obce tento majetok spravuje však neznamená, že tento majetok aj vlastní - zákon len oprávňuje správcu majetku obce na nakladanie s majetkom obce. Správca nenadobúda do svojho vlastníctva majetok obce, tento majetok nadobúda len do správy. Správca majetku obce v širšom význame (rozpočtová alebo príspevková organizácia zriadená obcou) je oprávnený nakladať s majetkom zvereným mu do jeho správy a má taktiež povinnosti podľa § 6 ods. 3 zákona o majetku obcí. Zároveň vykonáva za obec právne úkony pri správe majetku obce v mene obce. Správca majetku obce koná v mene obce pred súdmi, ako i pred inými orgánmi v tých veciach, ktoré sa týkajú majetku obce v jeho správe. Z uvedeného vyplýva, že na takéto konanie nie je potrebné osobitné plnomocenstvo, ide teda o prípad zákonného zastúpenia.

20. Dovolací súd preto konštatuje, že právny záver odvolacieho súdu ohľadne toho, že žalobca 2/ je len správcou majetku žalobcu 1/ a nie je jeho vlastníkom bol správny, avšak nesprávne bolo jeho právne posúdenie pri aplikácii (výklade) právnej normy ohľadne aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, keď uviedol, že ani jeden zo žalobcov nie je aktívne vecne legitimovaný v spore vo vzťahu k žalovanému (žalobca 1/ z dôvodu neexistencie právneho vzťahu so žalovaným a žalobca 2/ z dôvodu neexistencie jeho vlastníckeho práva k majetku, na ktorom vznikla škoda). Zákon výslovne uvádza, že správca koná v mene vlastníka ohľadne zvereného majetku pred súdmi a inými orgánmi. Nakoľko správca majetku má zákonnú povinnosť majetok obce chrániť pred poškodením, zničením alebo stratou (§ 7 ods. 2 písm. b/ zákona o majetku obcí) a používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi (§ 7 ods. 2 písm. c/ zákona o majetku obcí), nemožno preto považovať za správny právny záver odvolacieho súdu o tom, že žalobca 2/ nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby na náhradu škody, pretože nie je vlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej vznikla škoda, a preto nevznikla škoda jemu. Takýto výklad nie je v súlade so zákonom o majetku obcí (lex specialis) a predstavuje formalistický výklad a aplikáciu práva. Žalovaný je teda vecne aktívne a pasívne legitimovaný v sporoch týkajúcich sa lesného majetku vo vlastníctve štátu s výnimkou konania o určenie vlastníctva k tomuto majetku, kde skutočne koná v mene štátu pred súdom a stranou sporu musí byť Slovenská republika.

Na záver teda súd len dodáva, že vyššie uvedený rozbor by nebol potrebný, ak by úprava postavenia štátneho podniku bola urobená zreteľne a jasne ako je tomu v ČR.

Zákon č. 77/1997 Sb. o státním podniku

§ 2 - (1) Podnik je státní organizací a právnickou osobou, jejímž prostřednictvím vykonává stát svá vlastnícká práva. Podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu.

(2) Podnik má právo hospodařit s majetkem státu a nemá vlastní majetek.

§ 16 - (2) Podnik vykonává při hospodaření s majetkem podniku práva vlastníka, vlastním jménem jedná v právních vztazích týkajících se majetku podniku a účastní se řízení před soudy a jinými orgány ve věcech týkajících se majetku podniku včetně řízení o určení, zda tu je nebo není vlastnícké právo státu k majetku podniku.

Zodpovednosť žalovaného.

13. Zákon o lesoch č. 326/2005 Z.z.

§ 28 - Povinnosti pri ochrane lesa

(1) Obhospodarovateľ lesa je povinný vykonávať preventívne opatrenia s cieľom predchádzať poškodeniu lesa a vykonávať ochranné a obranné opatrenia pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi, najmä

- a) zabezpečiť zisťovanie a evidenciu výskytu a vývoja škodlivých činiteľov, a nimi spôsobeného poškodenia lesa; pri ich nadmernom výskyte bezodkladne informovať orgán štátnej správy lesného hospodárstva a orgán štátnej odbornej kontroly ochrany lesa (§ 29),
 - b) vykonávať preventívne opatrenia na zabránenie nadmerného rozšírenia biotických škodlivých činiteľov, zabezpečenie stability a odolnosti lesných porastov vrátane opatrení určených projektom na vykonanie opatrení na zabránenie šírenia a premnoženia škodcov [§ 48 ods. 2 písm. g)] v rozsahu a spôsobom podľa posudku orgánu štátnej odbornej kontroly ochrany lesa [§ 29 ods. 2 písm. g)],
 - c) odstraňovať z lesných porastov prednostne choré a poškodené stromy, ktoré môžu byť zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov okrem území s piatym stupňom ochrany,
 - d) uprednostňovať šetrné postupy a prípravky na ochranu lesa s osobitným dôrazom na biologické a biotechnické postupy pri ochrane pred škodami spôsobovanými biotickými škodlivými činiteľmi,
- § 36 ods.1 - (1) Na účely tohto zákona sa odborným hospodárením v lesoch rozumie povinnosť vlastníka, správcu alebo obhospodarovateľa lesa zabezpečiť hospodárenie v súlade s týmto zákonom, podľa programu starostlivosti o lesy alebo výpisu z neho alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok prostredníctvom hospodára (§ 47).

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb.

§ 415 - Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

§ 420 - (1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

(2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

(3) Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

§ 441 - Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

§ 442 - (1) Uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

§ 443 - Pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

13.1. Podľa NS ČR sp. zn. 25Cdo/374/2008 - Dodržení povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo ke škodám (§ 415 obč. zák.), znamená pro každého zachovávať takový stupeň bedlivosti, který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který - objektivně posuzováno - je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku. Vlastník pozemku je povinen dbát i o to, aby na něm byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody pádem stromu na jeho pozemku rostoucím.

Podľa NS ČR sp. zn. 25Cdo/3354/2011 - Občianskoprávní prevenci lze charakterizovat jako souhrn způsobů a forem předcházení tomu, aby byla ohrožována a porušována subjektivní občanská práva, tj. práva, která jsou upravována a chráněna normami občanského práva hmotného v objektivním smyslu. Vlastní obsah úpravy občianskoprávní prevence spočívá ve stanovení určitého systému prevenčních právních povinností, jakož i nepříznivých právních následků (sankcí) spjatých s jejich ohrožením či porušením. Jinými slovy řečeno, každý je podle § 415 obč. zák. povinen zachovávať vždy takový stupeň bedlivosti (pozornosti), který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který - objektivně posuzováno - je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku; uvedené ustanovení mu však neukládá povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody. Prevenční povinnost, kterou zákon v § 415 obč. zák. ukládá každému ve vztahu ke všem subjektům, znamená pro vlastníka nebo správce nemovitosti povinnost užívat a spravovat svůj majetek tak, aby jeho stav nezpůsobil škodu jinému, tedy dbát i o to, aby na jeho pozemku byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody na zdraví, na majetku a jiných hodnotách, a pokud již škoda hrozí, učinit opatření k jejímu odvrácení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2002, sp. zn. 25 Cdo 2471/2000, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1021, nebo v časopise Soudní judikatura pod č. 65/2002, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1644/2008, dovozující povinnost vlastníka pozemku řádně pečovat o porosty rostoucí na jeho pozemku).

Závěr odvolacího soudu o odpovědnosti žalovaného za škodu vychází z nezpochybnitelného skutkového základu, že sestra žalobkyně byla při jízdě na cyklostezce usmrčena částí stromu spadlou v důsledku jeho špatného stavu. Hlavní příčinou zřícení stromu bylo jeho napadení dřevokaznou parazitní houbou troudnatcem kopytovitým a hnilobou. Vykonával-li žalovaný práva a povinnosti vlastníka k lesnímu pozemku ve vlastnictví státu (§ 4 odst. 1 lesního zákona), na němž se nachází vyznačená cyklotrasa, kde došlo ke smrtelnému úrazu, aplikoval odvolací soud důvodně ustanovení § 415 obč. zák. a správně

též dovodil porušení prevenční povinnosti ze strany žalovaného. Ten totiž v období předcházejícím této události nikterak nekontroloval stav lesního porostu podél cyklotrasy, o jejímž zřízení byl informován, a neprovedl ani žádná opatření k tomu, aby zabránil ohrožení bezpečnosti osob pohybujících se na cyklotrase pádem stromu. Neučinil-li žalovaný žádná opatření, která by zamezila nebo snížila možnost vzniku škody, nepočínal si vzhledem ke konkrétním okolnostem dostatečně obezřetně. Za této situace odvolací soud opodstatněně dovodil zanedbání (nevykonávání) náležité péče a dohledu žalovaného nad majetkem, který spravoval, byť jeho prevenční povinnost kontrolovat a udržovat stromy podél cyklotrasy ve smyslu § 415 obč. zák. jistě nelze vykládat jako povinnost počínat si tak, aby v každém okamžiku vyloučil nebezpečí vzniku jakékoliv škody. K argumentaci dovolatele ustanovením § 19 lesního zákona lze připustit, že vlastník lesa nemůže odpovídat za každou škodu na zdraví a majetku osob, které do lesa vstupují, neboť je vyloučeno, aby měl pod plnou kontrolou stav veškerého porostu v lese (podle odst. 1 věty první tohoto ustanovení každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klest). Toto ustanovení ovšem nevylučuje, aby odpovědnost vlastníka lesa za škodu byla založena tam, kde s přihlédnutím ke konkrétním poměrům a okolnostem lze vyžadovat jistou intenzitu péče o lesní porost a předvídatost vlastníka vzhledem ke hrozícím rizikům. Zde totiž nejde o smrtelný následek, k němuž by došlo při volném pohybu poškozené kdekoliv v lese, nýbrž při jízdě na kole po lesní cestě, kde je určitý pohyb osob obvyklý. Šlo-li navíc o vyznačenou cyklotrasu, musel vlastník lesa předpokládat zvýšenou frekvenci návštěvníků a tomu přizpůsobit svou činnost ohledně stavu a kvality porostů, které mohly bezpečnost pohybu v těchto místech ohrozit. I když dovolatel sám nebyl zřizovatelem cyklotrasy nebo tím, kdo ji na pozemku vyznačil, o zřízení cyklotrasy věděl a vzhledem ke svému postavení zákonem povolaného správce státního lesa si měl být vědom i zvýšené možnosti ohrožení osob cyklotrasu využívajících.

Nelze přitom přehlédnout, že žalovaný státní podnik je odborným a profesionálním správcem lesních porostů, který k plnění své funkce disponuje personálem a odbornými znalostmi i zkušenostmi, a lze na něj opodstatněně klást požadavek, aby v rámci své specializované činnosti jednak vyhodnotil rizika, která hrozí osobám vstupujícím na frekventovaných místech do lesa, jednak aby byl informován o stavu porostu v takových místech, obzvláště jde-li (jak tomu bylo v posuzovaném případě) o závažné postižení dřevokaznou houbou zjištěné i bez složitějších technických postupů. Souhrn těchto okolností byl důvodem ke zvýšené obezřetnosti a důkladnější kontrole stavu porostů v blízkosti turisticky využívané cesty. Jestliže ovšem žalovaný žádnou kontrolu neprováděl, nezjistil závadný stav řady stromů a nepřijal žádná opatření, aby odstranil či alespoň omezil riziko pádu stromu na cyklotrasu, porušil svou prevenční povinnost podle § 415 obč. zák., a odpovídá tak za škodu tím způsobenou podle § 420 obč. zák.

Podľa KS v BB sp. zn 17Co/79/2016 - Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že zo strany žalovaného 1/ bolo preukázané protiprávne konanie tým spôsobom, že tento neurobil vhodné opatrenia na odstránenie takéhoto stavu, ktorý by mohol viesť k vzniku škôd. Okolnosti, na ktoré poukazoval žalovaný 1/ a to zlé poveternostné podmienky v danom období, kedy pôda bola podmáčaná, čo vyplynulo aj zo správy Slovenského hydrometeorologického ústavu a viedli k situácii, ktorá spôsobila vznik škody u žalobcu mali žalovaného 1/ nútiť vykonať opatrenia smerujúce k tomu, aby k takejto situácii nedochádzalo. Rozhodnutie o jeho zodpovednosti tak vychádza z ustanovenia § 415 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523415'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka o generálnej prevenčnej povinnosti, ktoré ukladá každému počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku, na prírode a na životnom prostredí. Táto všeobecná prevenčná povinnosť je záväznou právnou povinnosťou a jej nedodržanie treba vykladať tak, že sa jedná o chovanie, ktoré je v rozpore s právom a teda chovaním protiprávnym. S takýmto záverom súdu prvej inštancie nesúhlasil žalovaný 1/ s tým, že konajúci súd úplne neodôvodneným spôsobom určil protiprávnosť konania žalovaného 1/ porušením generálnej prevencie v zmysle ustanovenia § 415 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523415'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka. Konštatovanie súdu prvej inštancie považoval za neobjektívne, keď práve žalovanému 1/ súd vytkol, že nevykonaval všetky opatrenia smerujúce k tomu, aby za situácie, ktorá nastala v dôsledku nadmerných zrážok, silného vetra a podmáčania stromov nedošlo k ich vyvráteniu a k vzniku škody. Mal za to, že k naplneniu zodpovednosti je potrebné zavinené porušenie povinností na strane vlastníka konkrétneho stromu, ktorým je žalovaný 1/. Žalobca podľa názoru žalovaného 1/ nepreukázal príčinnú súvislosť medzi takýmto porušením povinností a vzniknutou škodou. Odvolací súd obdobne ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že došlo k porušeniu prevenčnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka na strane žalovaného 1/ ako správcu pozemku, na ktorom rástli stromy. Povinnosť vlastníka nie je len povinnosť výslovne v zákone určená a to zdržať sa všetkého, čím by na mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozil výkon jeho práv, ale aj ďalšia povinnosť, ktorú zákon v ustanovení § 415 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.

%2523415'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka ukladá každému vo vzťahu k všetkým subjektom.

Povinnosť počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám znamená pre vlastníka pozemku povinnosť užívať a spravovať svoj majetok tak, aby jeho stav nespôsoboval škodu inému a dbať o to, aby na jeho pozemku boli vykonané opatrenia zamedzujúce alebo znižujúce možnosť vzniku škody na zdraví, na majetku a iných hodnotách a pokiaľ škoda hrozí, vykonať opatrenia na jej odvrátenie. Len žalovaný 1/ má zo zákona povinnosť starať sa o porasty na pozemku v jeho správe a zodpovednosť za ich stav nie je možné preniesť na iné subjekty, hoci sú vlastníkami susediacich nehnuteľností. K porušeniu preventívnej povinnosti žalovaným 1/ došlo za situácie, kedy vyhodnotil Slovenský hydrometeorologický ústav daný rok za daždivý a teda bolo možné predpokladať a predvídať padanie stromov vzhľadom na prostredie a terén, v ktorom sa nachádzali. Rovnako tieto skutočnosti konštatoval aj J. A. V., svedok vypočúvaný pred súdom prvej inštancie. Navyše kritickú situáciu potvrdzoval aj samotný fakt, že po dopravnej nehode v decembri toho roku došlo k pracovnému stretnutiu, na ktorom sa rozhodlo o výrube stromov v úseku cesty I/50. Pokiaľ teda súd prvej inštancie videl na strane žalovaného 1/ porušenie preventívnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 415 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523415'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka a ustálil zodpovednosť žalovaného 1/ za vzniknutú škodu, postupoval správne. Povinnosti žalovaného 1/ vyplývajú zo zákona č. 326/2005 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='326/2005%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o lesoch, ktorý okrem iného upravuje aj zásady odborného hospodárenia v lesoch. Účelom podľa tohto zákona je aj zachovávanie, zveľaďovanie, ochrana lesov ako zložky životného prostredia a prírodného bohatstva krajiny na plnenie ich nenahraditeľných funkcií, zabezpečovanie odborného a trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, ako aj zosúladenie záujmov spoločností a vlastníkov lesov. Žalovaný 1/ je odborným a profesionálnym správcom lesných porastov, ktorý pri plnení svojich funkcií disponuje personálom s odbornými znalosťami a aj skúsenosťami, preto vzhľadom na podložie, na ktorom rastú stromy v danej lokalite mohol predpokladať, že v dôsledku nadmerného úhrnu zrážok a vyvracania stromov môže dôjsť k ich pádu a tým aj vzniku škody. Žalovaného 1/ nezbavuje zodpovednosti za škodu fakt, že nevykonával kontrolu a nezistil závadný stav stromov popri ceste prvej triedy a za týmto účelom nevykonával pred dopravnou nehodou opatrenia na odstránenie alebo obmedzenie rizika pádu stromov alebo stromu, čím porušil preventívnu povinnosť podľa ustanovenia § 415 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523415'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka a zodpovedá tak za škodu spôsobenú žalobcovi podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k týmto skutočnostiam nie je možné dať za pravdu žalovanému 1/, ktorý v odvolaní konštatoval nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

13.2. V prejednávanej veci je nesporné, že škoda na vozidlách žalobcov, strešnom boxe a strešnom nosiči žalobcu 1. bola spôsobená pádom stromu z lesného porastu, ktorého správcom je žalovaný. Žalovaný nevedel a nepreukázal kedy a ako bola v čase predchádzajúcom pádu stromu vykonaná kontrola porastu, z ktorého strom spadol. Rovnako netvrdil a nepreukázal, že porastu popri ceste venuje zvýšenú pozornosť. Zo znaleckého posudku (ktorý má podľa súdu obmedzenú výpovednú hodnotu a to aj z dôvodu, že predmetom ohliadky znalca bol iba fragment stromu aj to až cca 3 roky po jeho páde, pričom bolo potrebné aby ZP, resp. odborné vyjadrenie spracovala osoba venujúca sa primárne arboristike) vyplynulo, že išlo o strom s kmeňom a korunou naklonenou smerom k ceste. Z predložených fotografií ako aj ohliadky vyplýva, že išlo o strom jednoznačne najstarší a najmohutnejší v rámci porastu viditeľného pri ohliadke (č.l. 52,53), pričom tento strom sa nachádzal v rekreačnej oblasti v blízkosti cesty a chatovej oblasti (uvedené znamená väčší výskyt prechádzajúcich vozidiel a väčší výskyt turistov). Uvedené skutočnosti podľa súdu v rámci plnenia povinnosti prevencie mali jednoznačne viesť žalovaného k tomu, aby porastu popri ceste a zvlášť najmohutnejšiemu stromu naklonenému nad cestu venoval osobitnú pozornosť. Porušenie preventívnej povinnosti nie je vylúčené ani tvrdením žalovaného o poveternostnej situácii. O tom, že nešlo o situáciu mimoriadnu svedčí, že iný strom ako práve najväčší a najmohutnejší nespadol, preto je zrejmé, že strom v poriadku nebol a tento záver nie je narušený ani ZP, kde znalec uviedol, že trhlínu na ňom a jej veľkosť odhadnúť nevie. Zároveň uviedol, že strom bol nakazený hubou. V závere znalec uviedol, že strom javil znaky vizuálneho poškodenia ale s diskutabilným rozsahom. Práve v uvedenom je podstata zanedbania preventívnej povinnosti žalovaného, ktorý vizuálne mohol poškodenie stromu zistiť a následne odbornými metódami mal vzhľadom na polohu stromu a z nej plynúce ohrozenie zisťovať skutočný rozsah poškodenia a prijať potrebné opatrenia, pričom vzhľadom na predmet činnosti musel vedieť, že sanovať treba stromy, ktoré sú rizikové nielen bez ďalšieho ale aj napr. pri bežnom zimnom dni (sneženie, vietor), aký bol aj deň pádu stromu.

Spoluzavinenie škody zo strany žalobcov súd nezistil. Žalobcovia svoje vozidlá parkovali na mieste na to upravenom a títo nemohli predpokladať, že spoza cesty z lesného porastu na ne spadne strom. Táto požiadavka žalovaného v podstate znamená, že mali poznať stav lesného porastu lepšie ako on.

Len na okraj súd dodáva, že červený kruh na strome viditeľný už na fotografii z roku 2012 je značkou výrubu a súd si nevie predstaviť, že by túto značku nakreslil niekto iný ako žalovaný.

13.3. Vo vzťahu k výške škody má súd zo strany žalobcov za dostatočne preukázanú škodu na strešnom boxe a strešnom nosiči žalobcu 1. ako aj škodu vzniknutú krátením poistného plnenia z dôvodu spoluúčasti žalobcu 1. Rovnako ma súd za preukázanú škodu na vozidle žalobcu 2. V tejto časti žaloby (žalób) tak súd rozhodol v prospech žalobcov.

14. Pokiaľ však ide o tvrdenú škodu v nezužitkovani zvyšku poistného, v tejto časti súd žalobu zamietol. Podľa § 803 Občianskeho zákonníka

(1) Poistiteľ má právo na poistné za dobu do zániku poistenia. Ak poistenie zaniklo z dôvodu podľa § 801 ods. 1 alebo § 801 ods. 2, výška poistného, na ktoré má poistiteľ nárok, sa určí z poistného za predchádzajúce obdobie.

(2) Ak zanikne poistenie pred uplynutím doby, za ktorú bolo bežné poistné zaplatené, je poistiteľ povinný zvyšujúcu časť poistného vrátiť.

(3) Ak nastala poistná udalosť a dôvod ďalšieho poistenia tým odpadol, patrí poistiteľovi poistné do konca poistného obdobia, v ktorom poistná udalosť nastala; jednorazové poistné patrí poistiteľovi aj v týchto prípadoch vždy celé.

14.1. Ohľadom tohto nároku má súd za to, že medzi porušením povinnosti žalovaného, ktorej dôsledkom bol pád stromu a „prepadnutím“ zvyšku poistného nie je daná príčinná súvislosť.

14.2. Podľa ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 312/05: V rozhodnutiach týkajúcich sa náhrady škody jsou obecné soudy kromě jiného povinny řádně odůvodnit existenci či absenci příčinné souvislosti mezi jednáním potencionálního škůdce a vzniklou škodou. Základní obsahovou náležitostí odůvodnění rozhodnutí o příčinné souvislosti musí být úvaha o kritériích, kterými se odlišují právně podstatné příčiny od příčin právně nepodstatných, a aplikace těchto kritérií na konkrétní případ. Řešení této otázky přináší jednak teorie ochranného účelu a jednak teorie adekvátnosti kausálního nexu.

Teorie ochranného účelu je založena na tom, že dlužník neodpovídá za všechny následky porušení smlouvy, nýbrž jen za porušení těch zájmů, jejichž ochrana byla účelem příslušné smlouvy, přičemž ohledně ochranného účelu není rozhodné výslovné vyjádření smluvních stran, nýbrž to, zda tyto zájmy leží věcně ve směru a v rámci smlouvou převzatých povinností.

Teorie adekvátnosti kausálního nexu vychází z toho, že smyslem subjektivní odpovědnosti za škodu je naříditi náhradu škody tam, kde škůdce škodu způsobil, ačkoli mu lze vytknout, že ji způsobit nemusel, že mohl jednat jinak. Tato odpovědnost tedy předpokládá, že vůbec bylo v lidských silách předvídat, že předmětné jednání bude mít za následek danou škodu. Základním kritériem, ze kterého vychází teorie adekvátnosti, je tedy předvídatelnost škodního následku. Tím se velice podobá dalšímu předpokladu subjektivní odpovědnosti za škodu, a to kritériu zavinění, přesněji její nedbalostní formě. Odlišují se jen subjektem, podle které se předvídatelnost následku poměřuje. V případě zavinění je jím sám (typizovaný) jednající subjekt, zatímco při zjišťování adekvátnosti příčinné souvislosti je kritériem hypotetický zkušený (tzv. optimální) pozorovatel, tedy myšlená osoba, které zahrnuje veškerou zkušenost své doby.

Podľa ÚS SR sp. zn. I. ÚS 177/08 - Základnou podmienkou vzniku zodpovednostného vzťahu je príčinná súvislosť medzi konaním (opomenutím) škodcu a vzniknutou škodou u poškodeného, ktorá musí byť predvídateľná. Predpokladom na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je teda preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Vzniknutá škoda (v podobe skutočnej škody - *damnum emergens* alebo ušlého zisku - *lucrum cessant*) musí byť spôsobená bez pochybností práve porušením právnej povinnosti. Škoda, ani porušenie právnej povinnosti ešte nezakladajú zodpovednosť za škodu a tomu korelujúce právo na jej náhradu. Príčinná súvislosť musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť bezpečne preukázaná, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, čo sa týka príčinnej súvislosti v civilnom procese, zaťažuje v zásade toho účastníka, ktorého tvrdenie má byť preukázané [teda poškodeného (sťažovateľov)]. Vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť pritom bezpečne preukázaný a bezprostredný.

NS SR sp. zn. 5Cdo/126/2009 - Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu

(ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu.

Podľa NS ČR sp. zn. 25Cdo/2748/2009 - Škúdcu, ktorý odpovídá za škodu vzniklou při dopravní nehodě na vozidle ve vlastnictví leasingového pronajímatele, není povinen hradit leasingovému nájemci újmu vzniklou tím, že v leasingové smlouvě byly dohodnuty takové podmínky, které při předčasném ukončení leasingu vedly k tomu, že nájemce, aniž se stal vlastníkem vozu, zaplatil ze svého pohledu nevýhodně vysoké částky za nájem vozidla a platby s tím spojené; taková újma je důsledkem smluvního ujednání stran leasingové smlouvy, nikoli přímým důsledkem škodné události.

Podľa NS ČR sp. zn. 25Cdo/1520/2001 - Z titulu odpovědnosti za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku neodpovídá škůdce (provozovatel) poškozenému za škodu v rozsahu částky odpovídající zvýšení sazby pojistného (tzv. ztrátě bonusu) ze smluvního havarijního pojištění za následující pojistné období. Při nehodě způsobené druhým žalovaným nedošlo ke vzniku tvrzené majetkové újmy žalobkyně a samotná tato nehoda nebyla příčinou toho, že smluvní pojistitel žalobkyně jí zvýšil sazby pojistného. Skutečností, na niž je obvykle vázána povinnost pojištěnce plnit svému pojistiteli platby pojistného v určité (vyšší než doposud) výši, je smluvná podmínka, již je nedodržení tzv. bezeškodního průběhu pojištění, tedy ta skutečnost, že v určitém časovém úseku bylo smluvním pojistitelem pojištěnci vyplaceno pojistné plnění, a nikoliv okolnost, zda pojištěná věc byla poškozena jednáním třetí osoby (osoby mimo pojistný vztah). Ke zvýšení plateb pojistného nedošlo v důsledku střetu vozidel (v jeho důsledku došlo k poškození vozu), ale v důsledku toho, že havarijní pojišťovna vyplatila v souladu se svými pojistnými podmínkami pojistné plnění svému pojištěnci a v souladu s těmito podmínkami a pojistnou smlouvou pak upravila práva a povinnosti smluvních stran v jejich právním vztahu. Zvýšení sazby pojistného (tzv. ztráta bonusu) ze smluvního havarijního pojištění za následující pojistné období tak nelze považovat za majetkovou újmu, jejíž vznik je v příčinné souvislosti se škodnou událostí, popř. s protiprávním jednáním škůdce, a pokud za ni druhý žalovaný neodpovídá, není ani první žalovaná povinna ve smyslu ustanovení § 822 obč. zák. za něj ze zákonného pojištění nahradit škodu. 14.3. V prejednávanej veci je tak zřejmé, že tvrzená škoda spočívající v nezužitkování celého ročního poistného nie je v bezprostrednej príčinnej súvislosti so škodnou udalosťou ale je následkom zákonnej úpravy (viď analogicky citované rozhodnutia NS ČR o zvýšení poistného a povinnosti zaplataenia všetkých splátok leasingu).

Rovnako vychádzajúc z teórie ochranného účelu je zřejmé, že žalovaný mohol predvídať škodu spôsobenú pádom stromu napr. na osoby a veci ale nie už vplyv pádu stromu na prípadný poistný vzťah poškodeného.

15. Nárok na úroky z omeškania plynie pre žalobcu z nasledujúcich právnych predpisov:

§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

§ 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka - výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 563 OZ - Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

15.1. Žalovaný bol na plnenie vyzvaný dňa 22.10.2012 (výzva doručená 24.10.2018), plniť mal do 30 dní, teda do dňa 23.11.2018 a dňom 24.11.2018 sa dostal do omeškania.

15.2. Základná úroková sadzba ECB bola vo výške 0,00% ročne, čo predstavuje výšku úrokov z omeškania 5,00% ročne.

16. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16.1. Žalobca 1. požadoval zaplatenie sumy 1387,03 € a priznaná mu bola suma 988,88 €. Úspech žalobcu - 71,30%, úspech žalovaného - 28,70%, čistý úspech žalobcu a jeho nárok na náhradu trov konania - 42,60%.

16.2. Žalobca 2. v konaní plne úspešný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.